

specialisten in
lakken en lamineren

Milieujaarverslag 2015

verslaglegging milieuprestaties 2013-2015

In opdracht samengesteld door Wonink Quality Management - Ede

Voorwoord directie

Voor u ligt ons derde milieujaarverslag.

Bron drukwerkveredeling kent een lange historie van aandacht voor het milieu. Onze productie is emissievrij; er komt slechts waterdamp en koellucht vrij. Chemisch afval behoort (bijna) tot het verleden. Vrijwel al ons afval wordt gescheiden aangeboden voor recycling en hergebruik. Met het verkleinen van onze CO2 voetafdruk willen wij een bijdrage leveren aan het tegengaan van klimaatverandering.

Een milieujaarverslag past bij een open communicatie over wat wij willen bereiken en bereikt hebben op het gebied van duurzaamheid. Het publiceren van deze informatie is voor ons een kwestie van blijvend verantwoording willen afleggen over de milieu-impact en CO2 voetafdruk van onze bedrijfsvoering.

Door de ISO 14001 certificering wordt Bron drukwerkveredeling regelmatig getoetst door externe, onafhankelijke auditoren. Ons inziens biedt dit voldoende waarborg voor de objectiviteit en juistheid van de gepubliceerde informatie.

Ik wens u veel leesplezier toe. Voor meer informatie kunt u altijd contact met mij opnemen.

Guus Kil, directeur

T 071 - 535 98 00

E guus.kil@bron-groep.nl

Onze milieudoelen

- ✓ Reductie CO2 emissie door inkoop duurzame groene stroom en energiebesparing.
- ✓ Reductie CO2 emissie en fijnstof door efficiënt duurzaam transport.
- ✓ Toepassing materialen geschikt voor recycling.
- ✓ Uitbanning oplosmiddelen.
- ✓ Less paper in the office.

Inhoud

Pagina	Hoofdstuk
3	1
3	1.1
3	1.2
3	1.3
4	2
4	2.1
4	2.2
5	2.3
5	2.4
6	2.5
6	2.6
7	2.7
7	2.8
7	2.9
8	2.10
8	2.11
9	3

Profiel

Organisatie

Certificeringen

Verslaglegging

Duurzaam ondernemen

Resultaten 2015

Energie

Water

Emissies

Gevaarlijk afval

Bedrijfsafval

Vervoer

Kantoorpapier

CO2 emissie

Hinder en milieu-incidenten

Naleving wet-®elgeving

Vooruitblik 2016 en verder

1 Profiel

1.1. Organisatie

De Bron Groep kent vijf vestigingen in Nederland, die elk als specialist toonaangevend zijn op het gebied van lakken, lamineren en foliedruk. De bedrijven zijn ondergebracht in Bron drukwerkveredeling BV en Romeyn Stansen en Foliedruk BV. Laatstgenoemde valt niet onder dit milieujaarverslag.

Bron drukwerkveredeling BV
Voorschoterweg 49
2235 SE Valkenburg ZH
T. 071 535 98 00
E. info@bron-groep.nl
KvK. 28032757

Bron drukwerkveredeling BV omvat naast de hoofdvestiging drie nevenvestigingen:

- * Bron Hengelo, Aquamarijnstraat 95, 7554 NN Hengelo.
- * Bron Soest, Oostergracht 16, 3763 LZ Soest.
- * Bron Zaanstad, Soldaatweg 30, 1521 RL Wormerveer.

Met ingang van 1 oktober 2014 is vestiging Bron Elst gesloten; machines en personeel zijn deels ondergebracht bij Bron Hengelo.

De Bron Groep heeft 54 medewerkers in dienst, waarvan 44 werkzaam bij Bron drukwerkveredeling BV.

De Bron Groep is lid van de International Print Finishing Group en het Vouwkarton Platform Nederland.

1.2. Certificeringen

Het werken volgens een gecertificeerd managementsysteem is een belangrijk instrument om het gewenste performanceniveau van onze organisatie op peil te houden en verder te verbeteren. Bron drukwerkveredeling BV is sinds september 2008 gecertificeerd conform ISO 9001:2008 en ISO 14001:2004 door Bureau Veritas Certification Nederland BV.

1.3. Verslaglegging

Het jaarverslag geeft onze belangrijkste milieuprestaties weer van het jaar 2015. Het betreft alle bedrijfsactiviteiten van Bron drukwerkveredeling BV voor de vestigingen in Valkenburg ZH, Hengelo en Zaanstad. Bron Soest is uitgesloten wegens het ontbreken van complete informatie. Bedrijfsactiviteiten die in onze opdracht door andere bedrijven worden uitgevoerd, vallen hierbuiten. Dit geldt ondermeer voor goederenvervoer. Beoogd wordt om jaarlijks een milieujaarverslag uit te brengen.

2. Duurzaam ondernemen

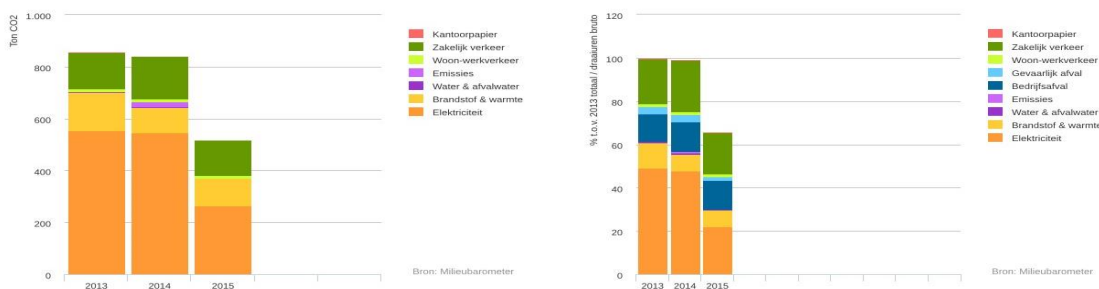
2.1. Prestaties 2015

Onze CO2 emissie in 2015 is 519 ton, 40% minder dan in 2014. Dit is het resultaat van onderstaande inspanningen:

- ✓ Verduurzaming groene stroom. Sinds 1 juli 2015 inkoop groene stroom van Nederlandse windenergie, voorheen van bestaande Noorse waterkrachtcentrales.
- ✓ Plaatsing LED verlichting in Hengelo en Zaanstad.
- ✓ Reductie aardgasverbruik door uitschakelen CV installatie gedurende zomerperiode in Hengelo en Zaanstad; werd in Valkenburg al vanaf 2014 gedaan.
- ✓ Nieuwe HR verwarmingsketels in Zaanstad en Hengelo. Geplaatst in 4^e kwartaal 2015, dus effect pas merkbaar vanaf 2016.
- ✓ Geen emissies ozonlaag afbrekende stoffen afkomstig van koelinstallaties.

Gebruiker Milieubarometer voor het inzichtelijk maken van onze CO2 emissie. Wij conformeren ons aan de emissiefactoren, vastgesteld door SKAO, Stichting Stimular en Connektprogramma Lean and Green.

Figuur 1. CO2 emissie (ton) en milieubelasting/bruto draaiuur (% t.o.v. uitgangsjaar 2013).

2.2. Energie

Inzet duurzame energiebronnen past bij duurzaam ondernemen. Vanuit deze optiek kopen wij sinds 1 januari 2012 groene stroom in voor alle vestigingen. In eerste instantie afkomstig van Noorse waterkrachtcentrales, maar sinds 1 juli 2015 verduurzaamd naar ‘echte’ groene stroom afkomstig van Nederlandse windenergie. Hiermee willen wij bijdragen aan uitbreiding van duurzaam opgewekte elektriciteit. Tot op heden geen inkoop van groen gas.

verbruik elektriciteit (kWh) per bruto draaiuur	2015	2014	2013
Bron Valkenburg	65.2	66.4	71.1
Bron Elst	-	37.1	39.1
Bron Hengelo	46.3	58.5	64.5
Bron Zaanstad	43.1	48.0	48.2
Bron totaal	55.8	59.1	61.9

verbruik aardgas (m³) voor verwarming per m³ gebouwinhoud met graaddagencorrectie	2015	2014	2013
Bron Valkenburg	3.89	3.86	4.61
Bron Elst	-	0.94	1.34
Bron Hengelo	0.89	1.37	1.84
Bron Zaanstad	2.67	2.99	2.65
Bron totaal	2.81	3.03	3.17

Uitschakeling van de CV verwarmingsinstallatie gedurende de zomerperiode (Bron Valkenburg m.i.v. 2014, Bron Hengelo en Bron Zaanstad m.i.v. 2015) heeft een positief effect op het aardgasverbruik. Door meer werkaanbod en plaatsing extra lamineermachine bij Bron Hengelo komt er meer machinewarmte vrij in de productiehal; er hoeft minder gestookt worden. De stookinstallatie in Zaanstad functioneert – mede door de leeftijd – niet meer naar behoren. Met plaatsing van nieuwe HR ketels in 4^e kwartaal 2015 zal naar verwachting het aardgasverbruik in 2016 lager uitvallen.

2.3. Water

verbruik water (m³) per medewerker (fte)	2015	2014	2013
Bron Valkenburg	17.8	25.1	25.3
Bron Elst	-	13.3	16.3
Bron Hengelo	5.0	5.0	5.3
Bron Zaanstad	13.5	12.2	10.2
Bron totaal	15.2	19.8	19.5

2.4. Emissies

verbruik oplosmiddelhoudende reinigingsmiddelen (liter)	2015	2014	2013
K3 reinigingsmiddel met vlampunt ≥ 55 °C (VBF klasse AIII)	165	230	170
K2 middel met vlampunt 21 - 55 °C (VBF klasse AII)	225	225	207
inkooptaandeel K2 middel	58%	49%	55%

Wij werken vele jaren aan een gefaseerde uitbanning van vluchtige oplosmiddelhoudende reinigingsmiddelen met vlampunt ≤ 55 °C. Sinds 2009 is gebruik van isopropylalcohol (IPA) als ontvettingsmiddel niet meer toegestaan. Sinds 2011 inkoop van minder vluchtige alternatieven: reinigingsmiddelen met vlampunt ≥ 55 °C (VBF klasse AIII) voor dagelijks gebruik en ontvettingsmiddel met vlampunt ≥ 21 °C (VBF klasse AII). Op termijn willen wij het gebruik van K2 reinigingsmiddelen terug dringen naar maximaal 10% van de totale inkoop.

Gebruik ozonlaag afbrekende stoffen in koelinstallaties gekoppeld aan UV lakmachines bij Bron Valkenburg en Bron Zaanstad; deze bevatten HFK koudemiddel (R407C). Verder airco units in bedrijf; enkele units bevatten nog HCFK koudemiddel (R22). Vanuit wet- en regelgeving - Verordening f-gassen - worden deze units bij disfunctioneren ontmanteld en buiten bedrijf gesteld. In 2015 geen emissies aan ozonlaag afbrekende stoffen als gevolg van lekkages.

Bron drukwerkveredeling verwerkt plano materiaal aangeleverd door de klant en hebben geen eigen grondstoffen.

2.5. Gevaarlijk afval

Gevaarlijk afval komt vrij bij productie en onderhoud door technische dienst. Dit wordt vanuit Bron Valkenburg aangeboden aan Van Gansewinkel Nederland, registratienr. NB500800VIHB.

gevaarlijk afval (kg)	2014	2014	2013
verf- en lakafval	831	816	472
vervuild spoelwater (spoelmeubel zeeframes)	567	533	615
lijmafval	286	670	779
afgewerkte smeerolie / afvalolie halogeenarm	425	194	663
vervuilde emballage	42	0	58
vuilgewicht in uitwasbare poetsdoeken	327	349	142
KGA / spuitbussen	46	48	64
gasontladingslampen	85	84	0
ongesorteerd gevaarlijk afval	0	143	252
kg gevaarlijk afval per bruto draaiuur	0.136	0.155	0.168

Door toepassing LED verlichting in 2014-2015 binnen vestigingen in Valkenburg, Hengelo en Zaanstad zijn relatief veel onbruikbare gasontladingslampen als gevaarlijk afval afgevoerd.

2.6. Bedrijfsafval

Wij besteden veel aandacht aan de gescheiden inzameling van bedrijfsafval voor recycling en hergebruik; dit wordt aangeboden aan Roele de Vries, registratienummer NH512729VIXX. Ongesorteerd brandbaar restafval wordt aangeboden aan Van Gansewinkel Nederland.

bedrijfsafval (kg)	2015	2014	2013
papier en karton	122.858	102.772	78.398
kunststof folie (rek- en wikkelfolie)	10.316	6.553	6.542
kunststof overig (laminaatfolie en kunststof emballage ≥ liter)	111	39	82
hout A	5.000	2.880	2.200
metalen ferro	1.429	1.557	434
brandbaar restafval	28.198	31.884	38.856
kg bedrijfsafval per bruto draaiuur	8.75	7.94	6.62
% afvalscheiding t.b.v. recycling	83.5	78.4	73.5

Klanten accepteren steeds minder overleveringen. Wij sturen steeds meer op netto aantallen om verspilling van energie en materialen te voorkomen. Met als gevolg dat in toenemende mate restanten plano materiaal door ons als bedrijfsafval worden afgevoerd.

2.7. Vervoer

Wij leveren in principe direct aan onze klanten, tenzij de partij door de klant of in diens opdracht wordt opgehaald. Levering vindt plaats middels inzet van eigen vervoer of goederenvervoer door derden. Eigen transportbussen rijden op diesel, maar zijn bij aanschaf na 2010 voorzien van een roetfilter. Onze leasewagens voor zakelijk verkeer hebben alle energielabel A of B.

Onze focus op food verpakkingen resulteert in grote(re) partijen die middels directe zendingen door derden worden afgeleverd; de laadruimte van eigen transportbussen is niet toereikend en combinatievervoer is niet toegestaan. Het aandeel goederenvervoer door derden zal naar verwachting de komende jaren toenemen. Met ingang van 2017 willen wij deze CO2 emissie ook publiceren.

CO2 emissie eigen wagenpark (ton)	2015	2014	2013
Bron Valkenburg	74.1	89.8	72.8
Bron Elst	-	6.4	5.9
Bron Hengelo	36.3	41.5	35.0
Bron Zaanstad	27.0	25.6	27.4
Bron totaal	137	163	142

2.8. Kantoorpapier

Investering in Exact Globe als managementinformatiesysteem heeft sinds 2013 grote stappen met betrekking tot "less paper in the office" mogelijk gemaakt met als resultaat ruim 30% minder kantoorpapier nodig dan in voorgaande jaren. Met de invoering van digitale facturering in 2014 worden verdere stappen vooralsnog niet haalbaar geacht.

verbruik kantoorpapier (kg)	2015	2014	2013
kantoorpapier A4 formaat	843	763	755

2.9. CO2 emissie

CO2 emissie (ton)	2014	2014	2013
Bron Valkenburg	324.0	535.0	556.0
Bron Elst	-	34.5	49.1
Bron Hengelo	87.1	129.0	114.0
Bron Zaanstad	108.0	167.0	173.0
Bron totaal	519.1	865.5	892.1

Gebaseerd op de Greendeal CO₂-emissiefactoren is er geen CO₂ voordeel toegekend aan groene stroom afkomstig van bestaande buitenlandse centrales. Duurzame groene stroom van Nederlandse windenergie krijgt wel de lage CO₂ emissiefactor; deze positieve impact is merkbaar vanaf 1 juli 2015. Sluiting van Bron Elst is eveneens gunstig voor onze CO₂ emissie, doordat de productie nu op minder locaties plaats vindt. Op dit moment doen wij niet aan compensatie van resterende CO₂ emissie; wij zien hiervoor nog geen aantrekkelijke mogelijkheden in Nederland of directe buurlanden.

2.10. Hinder en milieu-incidenten

In 2015 hebben zich geen milieu-incidenten voorgedaan met een risico op bodem-, grondwater- en/of oppervlaktewaterverontreiniging. Morsing of lekkage van bodembedreigende stoffen w.o. olie heeft zich uitsluitend inpandig voorgedaan en is in alle situaties adequaat afgehandeld. Er zijn geen emissies van ozonlaag afbrekende stoffen geweest. Tevens hebben wij geen klachten ontvangen van omwonenden betreffende hinder.

2.11. Naleving wet-®elgeving

Voldoen aan wettelijke eisen en voorschriften aangaande milieu is voor ons vanzelfsprekend. Voor ons is het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer - Barim - van kracht. Alle vestigingen hebben als type B inrichting een meldingsplicht. In 2015 hebben Bron Hengelo en Bron Zaanstad een melding ingediend voor verandering van inrichting. Bron Elst heeft een melding ingediend voor beëindiging van de inrichting. Bij controles door bevoegd gezag binnen Bron Hengelo en Bron Elst zijn geen overtredingen geconstateerd. Tot op heden hebben wij nog nooit een milieuboete ontvangen vanwege overtreding van geldende wet-®elgeving; dit past ook niet binnen ons beleid.

3. Vooruitblik 2016 en verder

Voor de Bron Groep blijft het verminderen van onze ecologische voetafdruk het belangrijkste milieuthema voor de komende jaren.

Mogelijkheden voor energiebesparing liggen op het gebied van nieuwe energiezuinige lamineermachines met een hogere productiesnelheid. LED UV droging voor de machines is op dit moment nog niet in beeld; de LED-capaciteit moet eerst sterk vergroot worden. Beide opties vergen aanzienlijke investeringen, maar ontwikkelingen hierin worden actief gevolgd. Het besparingspotentieel is namelijk groot, zowel voor onze carbon footprint als in financieel opzicht.

Wij continueren ons vervangingsbeleid voor bedrijfswagens, gericht op minder CO2 emissie en fijnstof. Tevens oriënteren wij ons op outsourcing van goederenvervoer. De wijze waarop de vervoerder invulling geeft aan duurzaam transport is hierbij een belangrijk keuzecriterium.

Vrijkomende afvalstromen worden optimaal gescheiden in gevaarlijk afval, bedrijfsafval geschikt voor recycling of hergebruik en brandbaar restafval. In 2009 hebben wij samenwerking gezocht met het FNOI om te onderzoeken of tweezijdig gelamineerd drukwerk recyclebaar is. Mede door het grote aanbod aan oud papier - dus een lage oud-papierprijs - maakt dat dit onderzoek weinig tot geen prioriteit heeft. Wij blijven ontwikkelingen hierin volgen en zullen dit opnieuw onder de aandacht brengen als de tijd rijp is.